

Số: 02/2023/QĐPT-DS

Hà Nam, ngày 25 tháng 7 năm 2023

QUYẾT ĐỊNH
PHÚC THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH HÀ NAM

Với thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Quốc Trưởng.

Các Thẩm phán: Ông Nguyễn Mạnh H và ông Trần Văn San.

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Hồng - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Hà Nam.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Hà Nam tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hải Yến - Kiểm sát viên.

Ngày 25 tháng 7 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Hà Nam mở phiên họp phúc thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 13/2023/TLPT-VDS ngày 05 tháng 7 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”.

Do Quyết định giải quyết việc dân sự số: 03/2023/QĐST-DS ngày 15/6/2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Liêm bị kháng nghị.

Theo Quyết định mở phiên họp phúc thẩm giải quyết việc dân sự số: 12/2023/QĐ-PT ngày 13 tháng 7 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Anh Nguyễn Hữu Th, sinh năm 1981; nơi cư trú: thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam; có mặt.

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:** Anh Nguyễn Hữu L, sinh năm 1981; nơi cư trú: thôn Tr, xã T, huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh; vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo Quyết định sơ thẩm, tài liệu trong hồ sơ, nội dung vụ việc như sau:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 22/12/2022 và bản tự khai của người yêu cầu giải quyết việc dân sự, anh Nguyễn Hữu Th và bản tự khai ngày 05/01/2023 của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Hữu L đều trình bày: Ông Nguyễn Hữu H, sinh năm 1957, quê quán: thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam và bà Nguyễn Thị Tư, sinh năm 1955 (chết năm 2007), nơi cư trú: thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam là vợ

chồng từ năm 1980. Sau khi kết hôn, ông H và bà Tư sinh sống tại thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam. Đến năm 1981, ông H và bà Tư sinh được 02 người con (sinh đôi) là Nguyễn Hữu Th và Nguyễn Hữu L; ông bà không có con nuôi, con riêng. Đến năm 1982, thì ông H bỏ nhà ra đi, không ai biết ông đi đâu, làm gì. Ông H khi bỏ đi không khai báo tạm trú, tạm vắng với chính quyền địa phương, cho đến nay không liên lạc với gia đình, họ hàng, người thân, hàng xóm.

Bà Tư (lúc còn sống) cùng với các con và họ hàng, người thân đã nhiều lần tìm kiếm bằng các biện pháp khác nhau như : tìm kiếm nhiều nơi trên mọi miền của đất nước, đăng tin tìm kiếm trên mạng xã hội, trên chương trình truyền hình; nhưng đều không có tin tức gì của ông H. Họ hàng bên nội, bên ngoại của ông H cũng không biết ông H, đi đâu, làm gì. Ông H bỏ nhà đi đã được 40 năm, nhưng anh và gia đình, người thân, hàng xóm đều không biết ông H đi đâu, làm gì. Ông H hiện nay không có hộ khẩu thường trú tại thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam. Do đó, gia đình, họ hàng, người thân của ông H không biết ông H còn sống hay đã chết.

Ông H đã bỏ đi nhiều năm, không rõ tin tức xác thực còn sống hay đã chết. Để giải quyết về tài sản của ông H và bà Tư để lại, anh Nguyễn Hữu Th đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Hữu H là đã chết. Anh Nguyễn Hữu L hoàn toàn nhất trí với yêu cầu của anh Thắng, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Hữu H là đã chết.

Tại Quyết định giải quyết việc dân sự sơ thẩm số 03/2023/QĐDS-ST ngày 15/6/2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Liêm đã căn cứ khoản 1 Điều 68, điểm d khoản 1, khoản 2 Điều 71 và Điều 72 của Bộ luật Dân sự; các điều 149, 367, 369, 370, 371, 372, 391, 392 và 393 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của anh Nguyễn Hữu Th về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”.

2. Tuyên bố: ông Nguyễn Hữu H - sinh năm 1957, quê quán và nơi cư trú cuối cùng: thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam, đã chết ngày 01/01/1983.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình, quan hệ nhân thân khác của người đó được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của người đó được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

Ngoài ra Quyết định còn tuyên phần lệ phí giải quyết việc dân sự và quyền kháng cáo.

Ngày 23/6/2023, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân huyện Thanh Liêm ban hành Quyết định kháng nghị phúc thẩm số 01/QĐ-VKS-VDS kháng nghị đối với Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 03/2023/QĐDS-ST ngày 15/6/2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Liêm về nội dung xác định ngày chết của ông Nguyễn Hữu H, đề nghị Toà án nhân dân tỉnh Hà Nam sửa Quyết định sơ thẩm theo hướng xác định ngày chết của ông Nguyễn Hữu H là ngày 01/01/1988.

Tại phiên họp phúc thẩm, Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Hà Nam có quan điểm: Giữ nguyên Quyết định kháng nghị số 01/QĐ-VKS-VDS ngày 23/6/2023 của Viện kiểm sát nhân dân huyện Thanh Liêm. Đề nghị Hội đồng phúc thẩm căn cứ điểm b khoản 3 Điều 375 Bộ luật Tố tụng dân sự, chấp nhận kháng nghị; sửa quyết định giải quyết việc dân sự số 03/2023/QĐDS-ST ngày 15/6/2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Liêm, đề nghị xác định ngày chết của ông Nguyễn Hữu H là ngày 01/01/1988.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ việc dân sự đã được thẩm tra tại phiên họp, căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân tỉnh Hà Nam nhận định:

[1] Về tố tụng: Quyết định kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân huyện Thanh Liêm trong thời hạn luật định theo quy định tại Điều 371 và 372 của Bộ luật Tố tụng dân sự, được cấp phúc thẩm xem xét, giải quyết theo quy định của pháp luật.

Tại phiên họp anh Nguyễn Hữu L vắng mặt, căn cứ vào Điều 374 Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án vẫn tiến hành phiên họp.

[2] Xét nội dung kháng nghị của Viện trưởng Viện Kiểm Sát nhân dân huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam. Hội đồng giải quyết việc dân sự xét thấy: Khoản 2 Điều 71 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: “Căn cứ vào các trường hợp quy định tại khoản 1 Điều này, Tòa án xác định ngày chết của người bị tuyên bố là đã chết”. Như vậy, ngày chết của người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết được xác định là ngày đầu tiên kế tiếp ngày kết thúc thời hạn, cụ thể là: ngày kết thúc thời hạn 05 năm liền biệt tích (đối với trường hợp điểm d khoản 1 Điều 71 Bộ luật Dân sự năm 2015). Vì vậy, Hội đồng xét xử chấp nhận kháng nghị Viện trưởng Viện Kiểm Sát nhân dân huyện Thanh Liêm. Sửa Quyết định giải quyết việc dân sự sơ thẩm số 03/2023/QĐST-DS ngày 15 tháng 6 năm 2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam về xác định thời điểm chết của ông Nguyễn Hữu H là ngày 01/01/1988.

Các quyết định khác của quyết định sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ điểm b khoản 3 Điều 375 Bộ luật Tố tụng Dân sự.

Chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân huyện Thanh Liêm; Sửa một phần Quyết định giải quyết việc dân sự sơ thẩm số 03/2023/QĐST-DS ngày 15 tháng 6 năm 2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Liêm, tỉnh Hà Nam về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”.

Căn cứ khoản 1 Điều 68; điểm d khoản 1, khoản 2 Điều 71 và Điều 72 của Bộ luật Dân sự; các Điều 149, 391 và 393 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của anh Nguyễn Hữu Th về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”.

2. Tuyên bố: ông Nguyễn Hữu H - sinh năm 1957, quê quán và nơi cư trú cuối cùng: thôn Aa, xã Th, huyện Thanh Liêm , tỉnh Hà Nam , chết ngày 01/01/1988.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình, quan hệ nhân thân khác của người đó được giải quyết như đối với người đã chết. Quan hệ tài sản của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của người đó được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

Các quyết định khác của Quyết định sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Quyết định này có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định./.

Nơi nhận:

- TAND cấp cao tại Hà Nội;
- VKSND tỉnh Hà Nam;
- TAND huyện Thanh Liêm;
- VKSND huyện Thanh Liêm;
- Chi cục THADS huyện Thanh Liêm;
- Người yêu cầu giải quyết việc DS;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Lưu HS, Tòa Dân sự, Bộ phận HCTP.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Nguyễn Quốc Trưởng